

Raadsvoorstel

Waalre, 12 januari 2021

Vergaderdatum	: 2 februari 2021
Voorstelnummer	: 2021-04
Zaaknummer	: 127172
Portefeuillehouder :	: Wethouder J. van Burgsteden
Naam opsteller	: Toine Schoester
Naam voorstel	: Voorstel tot toepassing van "stille" betonstraatstenen op de Traverse Zuid
Grondslag raadsbesluit	: De portefeuillehouder komt met dit voorstel tegemoet aan de toezegging in de raad van 15 december 2020.

Voorgesteld besluit:

Kennis te nemen van de toe te passen materialisering in de vorm van "stille" betonstraatstenen op de Traverse Zuid, een en ander aanvullend aan het raadsbesluit van 27 oktober 2020, nummer 2020-60 zijnde vaststelling definitief ontwerp Traverse Zuid.

Onderwerp

Verharding Traverse zuid

Voorstel

Kennis te nemen van de toe te passen materialisering in de vorm van "stille" betonstraatstenen op de Traverse Zuid, een en ander aanvullend aan het raadsbesluit van 27 oktober 2020, nummer 2020-60 zijnde vaststelling definitief ontwerp Traverse Zuid.

Inleiding

Op 27 oktober heeft uw raad ingestemd met de vaststelling van het definitief ontwerp van de Traverse Zuid en daarvoor een krediet ter beschikking gesteld. Op basis van dat besluit is de aanbestedingsprocedure voor de werkzaamheden meteen gestart.

Tijdens de raadsvergadering, is er uitvoerig gedebatteerd over de toe te passen verharding op de Traverse Zuid. Hoewel aan de door de raad vastgestelde kaders is voldaan, blijft de bezorgdheid aanwezig dat met de toepassing van een gebakken klinker als wegverharding mogelijk onvoldoende verbetering van de leefbaarheid wordt bereikt.

In de raadsvergadering van 15 december 2020 wordt de verharding voor de Traverse Zuid daarom nogmaals aan de orde gesteld. Het college doet vervolgens de navolgende toezegging.

"Het college zegt toe om te bezien hoe het bij de reconstructie van de Traverse (nog) beter kan op het gebied van leefbaarheid, zonder duurzaamheid uit het oog te verliezen en een voorstel hierover aan de raad voor te leggen op 19 januari 2021".

In dit raadsvoorstel wordt op die toezegging teruggekomen.

Beoogd resultaat

Een besluit voor een breed gedragen toepassing van de soort verharding op de Traverse Zuid die recht doet aan de wensen van leefbaarheid en duurzaamheid en beeldkwaliteit.

Argumenten

- 1. De gevolgen voor de leefbaarheid op de Traverse worden geoptimaliseerd.*

In de nota van uitgangspunten heeft uw raad leefbaarheid benoemd als belangrijk element voor de herinrichting van onder andere de Traverse Zuid. Die leefbaarheid is ook uitgedrukt in een milieugezondheidsrisico waarbij de verkeersintensiteit, luchtkwaliteit maar ook geluid een belangrijke rol speelt. Met de herinrichting van de Traverse van een 50 km-weg naar een 30 km-weg en aanvullende maatregelen komen we tegemoet aan lagere verkeersintensiteiten en dus een verbetering van de luchtkwaliteit.

In het door uw raad vastgestelde ontwerp wordt ook een reductie van geluid bereikt door toepassing van een gebakken klinker. De keuze voor een gebakken klinker heeft te maken met het feit dat meerdere aspecten (o.a. uitstraling en dorpskarakter) in gelijke mate met elkaar vergeleken zijn.

Indien het aspect geluid omwille van een verbetering van de leefbaarheid zwaarder wordt gewogen ontstaat een ander beeld. Door te kiezen voor de toepassing van een stillere steen kan de geluidsemisatie verder terug worden gebracht. De gevolgen voor de

leefbaarheid worden met de toepassing van een "stille" betonstraatsteen verder geoptimaliseerd.

2. Toepassing van een elementverharding levert een bijdrage aan de duurzaamheidsopgave.

In de nota van uitgangspunten heeft uw raad uitgesproken om zo veel als mogelijk duurzame producten te gebruiken in het project Duurzaam door Waalre. Letterlijk is het volgende opgenomen. "Door te kiezen voor duurzaam geproduceerde grondstoffen, producten die gemaakt zijn van recyclebaar materiaal of producten die zonder schadelijke stoffen geproduceerd zijn, kan een bijdrage worden geleverd aan een duurzamer beheer van hulpbronnen, een lagere milieu-impact en een goede beschikbaarheid van grondstoffen voor deze en volgende generaties". Elementverharding voldoet aan die omschrijving.

Er is een verschil in duurzaamheid. In de berekening van de Milieu Kosten Indicator (MKI) en CO₂-equivalent wordt duidelijk dat de betonstraatsteen minder duurzaam wordt beoordeeld dan de gebakken klinker. De MKI geeft een schaduwprijs voor het product in euro's weer. Dat is een fictieve prijs die de kosten weergeeft die je zou moeten maken om de negatieve milieu-invloeden van de levensduur van een product te compenseren. Deze prijs wordt gebaseerd op 11 milieueffect categorieën waarvan de CO₂-equivalent¹ er één is.

Uit de MKI van beide producten blijkt dat het productieproces van de gebakken klinker 38% bedraagt van de totale milieukosten. Bij de betonstraatsteen is dit aandeel 18%. De het onderhoud van een gebakken klinker bedraagt 60% van de totale milieukosten tegenover 75% bij een betonstraatsteen. De milieukosten bij de betonstraatsteen zijn hoger omdat de levensduur lager is.

Zowel de gebakken klinker als de "stille" betonstraatsteen zijn voor 100% recyclebaar.

Wanneer de CO₂-equivalent van beide producten wordt vertaald oppervlakte bos dan kan daar voor beide producten worden berekend.. Bij het gebruik van betonstraatstenen betekent een CO₂-equivalent van 750 m² bos. Bij het gebruik van gebakken klinkers is dat 390 m².

Kanttekeningen

1. Toepassing van een asfaltverharding op de Traverse is niet wenselijk.

Een aantal respondenten heeft op de enquêteformulieren gewezen op de mogelijkheid om een lagere geluidemissie te bereiken door toepassing van stil asfaltbeton i.c. een dunne deklaag. Tijdens de online meeting tussen een aantal bewoners van de Traverse en wethouder Van Burgsteden is deze verharding eveneens ter sprake gebracht. Hierbij zijn niet alleen geluid maar ook trillingen als argument genoemd.

Leefbaarheid en duurzaamheid

De geluidsreductie van stil asfaltbeton/een dunne deklaag en de "stille" betonstraatsteen is bij snelheden van 30 km/u vergelijkbaar.

---

¹ 1 kilogram CO₂-equivalent staat gelijk aan de broeikaswerking van 1 kilogram CO₂

Op het gebied van duurzaamheid scoort de dunne deklaag slechter dan een elementverharding. Om de geluidsreductie van een dunne deklaag te behouden is vervangen van deze laag namelijk om de circa 5 jaar noodzakelijk.

Het doorgeven van trillingen gebeurt in de ondergrond. Een goede wegfundering zal trillingen door het verkeer bij een goed aangelegde verharding opvangen. Bij de reconstructie van de Traverse wordt als gevolg van de aanleg van een duurzaam watersysteem de ondergrond geheel vervangen.

Toepassing van asfaltverharding is bovendien niet wenselijk in een verblijfsgebied omdat het de automobilist kan verleiden tot hogere rijsnelheden.

Kosten en dekking

Een eventuele wijziging van de verharding op de Traverse naar verwachting geen financiële gevolgen.

Duurzaamheid

Onder punt 1 van het kopje "argumenten" is duurzaamheid beschreven.

Burgerparticipatie

Bij de totstandkoming van het ontwerp van de Traverse zijn bewoners en een denktank betrokken. De bezorgdheid over de toe te passen gebakken klinker leeft ook bij een gedeelte van de bewoners.

Om te onderzoeken hoe het bij de reconstructie van de Traverse nog beter kan op het gebied van leefbaarheid zonder duurzaamheid uit het oog te verliezen zijn ook de bewoners geraadpleegd. De bewoners aan de Traverse Zuid hebben voor de kerst een brief ontvangen waarin zij hun voorkeur kunnen uitspreken. De brief treft u als bijlage bij dit raadsvoorstel aan.

Van de 71 verzonden brieven zijn 50 reacties ontvangen. Een respons van 70%. Er waren 5 papieren vragenlijsten ongeldig: 1 persoon heeft geen keuze gemaakt bij bestrating en 4 personen maakten geen keuze en hebben zelf een extra keuzevakje gemaakt met tekst: stil asfalt.

Uitkomst verdeling "Duurzaamheid", "Leefbaarheid" en "Beeldkwaliteit". Omdat twee respondenten hebben enkel leefbaarheid hebben ingevuld zijn er onder de kopjes "Duurzaamheid" en "Beeldkwaliteit" 2 stemmen minder geteld.

DUURZAAMHEID

8 respondenten plaatsen duurzaamheid op prio 1

16 respondenten plaatsen duurzaamheid op prio 2

19 respondenten plaatsen duurzaamheid op prio 3

LEEFBAARHEID

32 respondenten plaatsen leefbaarheid als prioriteit 1

6 respondenten plaatsen leefbaarheid op prio 2

7 respondenten plaatsen leefbaarheid op prio 3

BEELDKWALITEIT

5 respondenten plaatsen beeldkwaliteit als prioriteit 1

21 respondenten plaatsen beeldkwaliteit op prio 2

17 respondenten plaatsen beeldkwaliteit op prio 3

Uit de uitkomst van de enquête van de bewoners van de Traverse Zuid blijkt dat de meerderheid duurzaamheid het minst zwaar weegt, beeldkwaliteit wat zwaarder maar dat leefbaarheid duidelijk het belangrijkste wordt geacht.

Van de 45 geldige formulieren kiezen 10 respondenten kiezen voor de gebakken klinker
35 respondenten kiezen voor de stille betonstraatsteen

Communicatie

Het raadsbesluit zal bekend worden gemaakt aan de bewoners van de Traverse Zuid en via de diverse sociale media kanalen van de gemeente.

Kernboodschap

Bij de reconstructie van de Traverse Zuid wordt de leefbaarheid verder geoptimaliseerd door toepassing van "stille" betonstraatstenen. Betonstraatstenen zijn in vergelijking met gebakken klinkers wel wat minder duurzaam. Het aanbrengen van een goede wegfundering en de verbetering van de ondergrond door de aanleg van een nieuw riool zal leiden tot een reductie van de trillinggevoeligheid. Ook dit draagt bij aan de verdere verbetering van de leefbaarheid.

Vervolprocedure en planning

Voorafgaand aan de definitieve gunning van het werk zal aan de aannemer de wijziging van de verharding worden gemeld. Omdat de werkzaamheden nog de nodige voorbereiding kost van de aannemer zal medio maart worden gestart met de herinrichting. De werkzaamheden worden in november 2021 afgerond.

Bijlagen onderdeel van het voorstel

Dit voorstel bevat alle beslispunten. Er zitten geen bijlagen bij dit voorstel.

Bijlagen ter informatie

1. Brief aan bewoners Traverse Zuid

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

waarnemend gemeentesecretaris,

bsa.

M.W. de Brouwer

waarnemend burgemeester,

dr. A.J.W. Boelhouwer